

POWIATOWY URZĄD PRACY
ul. Michalusa 18, 38-300 Gorlice

tel./fax 18 353 55 20, 353 63 07, 352 28 78, 352 19 99, e-mail: krgo@praca.gov.pl

INFORMACJE O ZAWODACH I SPECJALNOŚCIACH

Gorlice, 2023 rok

WPROWADZENIE

Rynek pracy wciąż się zmienia. Pracodawcy stawiają na nowe umiejętności. Liczy się gotowość do podejmowania wyzwań, uczenia się przez całe życie i zdobywania nowych kwalifikacji. Informacje o zawodach to podstawowe informacje o zawodach czyli zadaniach i wykonywanych czynnościach, narzędziach i środkach pracy, wymaganiach psychofizycznych stawianych kandydatom do zawodu.

Wybór zawodu, a więc poszukiwanie dalszej drogi edukacyjno-zawodowej jest ważnym etapem życia każdego człowieka. Dobrze wybrany zawód to jedna z najważniejszych życiowych decyzji. Daje nie tylko możliwość zarabiania pieniędzy, które są gwarancją życia na odpowiednim poziomie, ale także spotkanie wielu interesujących ludzi oraz rozwoju profesjonalnego i osobowego. Zawód, który człowiek wykonuje określa jego miejsce w społeczeństwie, jego system wartości, zachowanie, aspiracje i życiowe ambicje.

A. KLASYFIKACJA ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

Klasyfikacja opracowana została w oparciu o Międzynarodowy Standard Klasyfikacji Zawodów ISCO-08. Aktualizowanie klasyfikacji, w celu dostosowania do zmian zachodzących na rynku pracy (polskim i europejskim), poprzez wprowadzanie do niej nowych zawodów/specjalności, odbywa się co 2-3 lata w drodze zmian rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu ich stosowania.

Klasyfikacja jest istotnym narzędziem do obsługi rynku pracy. Znajduje zastosowanie w pośrednictwie pracy i poradnictwie zawodowym. Umożliwia prowadzenie badań statystycznych, analiz i prognoz dotyczących rynku pracy. Pozwala na gromadzenie i analizę danych statystycznych dotyczących zatrudnienia i bezrobocia, które służą do określania polityki przeciwdziałania bezrobociu oraz polityki kształcenia i szkolenia zawodowego młodzieży i dorosłych. Klasyfikacja jest także niezbędna dla skomputeryzowanego systemu obsługi rynku pracy.

DEFINICJE POJĘĆ, NA KTÓRYCH OPIERA SIĘ KLASYFIKACJA

Struktura klasyfikacji oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to: zawód, specjalność, umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe.

ZAWÓD to zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, będących świadczeniami na rzecz innych osób, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. W praktyce funkcjonują dwa pojęcia zawodu: zawód wyuczony i zawód wykonywany.

- *Zawód wyuczony* - zespół czynności, do których wykonywania dana jednostka uzyskała przygotowanie teoretyczne i praktyczne.
- *Zawód wykonywany* - jest tzw. zawodem gospodarczym, czyli występującym na rynku pracy. W klasyfikacji zawodów i specjalności ujęte są oficjalne nazwy zawodów gospodarczych. Spotykane na rynku pracy nazwy zawodów nie zawsze odpowiadają tym z klasyfikacji, gdyż pracodawcy często sami tworzą nazewnictwo zawodów lub stosują nazwy funkcjonujące zwyczajowo albo posługują się nazwami stanowisk pracy. Stąd

istnieje konieczność identyfikacji zawodu podawanego przez pracodawcę w ofercie pracy oraz zawodu posiadanego przez bezrobotnego lub poszukującego pracy i ustalenia jego oficjalnej nazwy.

Zawód może dzielić się na specjalności. Specjalność jest pojęciem węższym od zawodu.

SPECJALNOŚĆ jest wynikiem podziału i specjalizacji pracy w ramach zawodu. Przyjmuje się, że specjalność obejmuje podstawową wiedzę i umiejętności wymagane do wykonywania zadań w ramach danego zawodu oraz dodatkowe umiejętności, wynikające ze specjalizowania się w danej dziedzinie.

UMIEJĘTNOŚĆ to sprawdzona możliwość wykonania różnego rodzaju zadań w ramach zawodu (lub specjalności). Zatem, umiejętności to „wiedza” praktyczna niezbędna do wykonywania określonych zadań zawodowych, gwarantująca skuteczne wykonywanie zawodu.

KWALIFIKACJE ZAWODOWE to układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych.

BUDOWA KLASYFIKACJI ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, zwana dalej „klasyfikacją”, jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy.

Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w bardziej zagregowane grupy średnie, duże i wielkie, na podstawie podobieństwa kompetencji wymaganych do realizacji zadań zawodowych. Wszystkie pozycje klasyfikacyjne opatrzone zostały symbolem cyfrowym. Analogicznie jak w standardzie ISCO-08 grupy wielkie oznaczono symbolem jednocyfrowym, grupy duże - dwucyfrowym, grupy średnie - trzycyfrowym, grupy elementarne - czterocyfrowym. Symbol sześciocyfrowy (niewystępujący w ISCO-08) przypisano do zawodu lub specjalności w grupach elementarnych. Klasyfikowanie wymaga znajomości charakterystyki zarówno grup zawodów, jak i samych zawodów. Poszczególne grupy wielkie zawodów można scharakteryzować następująco:

Lp.	Nazwa grupy wielkiej	Co obejmuje?
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	Grupa ta obejmuje zawody, w których podstawowymi zadaniami są: planowanie, określanie i realizowanie podstawowych celów i kierunków polityki państwa, formułowanie przepisów prawnych oraz kierowanie działalnością jednostek administracji publicznej, a także sprawowanie funkcji zarządzania w przedsiębiorstwach lub ich wewnętrznych jednostkach organizacyjnych.
2	Specjaliści	Grupa ta obejmuje zawody wymagające wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie: nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych,

		humanistycznych i pokrewnych. Ich główne zadania to wdrażanie do praktyki koncepcji i teorii naukowych lub artystycznych, powiększanie dotychczasowego stanu wiedzy poprzez badania i twórczość oraz systematyczne nauczanie w tym zakresie.
3	Technicy i inny średni personel	Grupa ta obejmuje zawody wymagające posiadania wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do wykonywania głównie prac technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania.
4	Pracownicy biurowi	Grupa ta obejmuje zawody wymagające posiadania wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do zapisywania, organizowania, przechowywania i wyszukiwania informacji, obliczania danych liczbowych, finansowych i statystycznych oraz spełniania obowiązków wobec klientów, szczególnie związanych z operacjami pieniężnymi, organizowaniem podróży, informacjami i spotkaniami w zakresie biznesu.
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych między innymi z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych czy detalicznych.
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uprawy i zbioru ziemiopłodów, zbierania owoców lub roślin dziko rosnących, uprawy i eksploatacji lasów, chowu i hodowli zwierząt, połowów lub chowu i hodowli ryb.
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i zrozumienia charakteru pracy, stosowanych materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów.
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do prowadzenia pojazdów i innego sprzętu ruchomego, nadzorowania, kontroli i obserwacji

		pracy maszyn i urządzeń przemysłowych na miejscu lub za pomocą zdalnego sterowania oraz do montowania produktów z komponentów zgodnie z normami i metodami montażu. Wykonywanie zadań wymaga odpowiedniej wiedzy i zrozumienia zasad funkcjonowania obsługiwanych urządzeń.
9	Pracownicy wykonujący prace proste	Grupa ta obejmuje zawody, które wymagają podstawowych umiejętności i wiedzy teoretycznej niezbędnych do wykonywania przeważnie prostych i rutynowych prac. Praca wykonywana jest przy zastosowaniu prostych narzędzi ręcznych i przy ograniczonej własnej inicjatywie i ocenie.
10	Siły zbrojne	W grupie tej klasyfikowani są żołnierze zawodowi służby stałej i kontraktowej.

B. ZMIANY W KLASYFIKACJI ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI OBOWIĄZUJĄCE OD 01.01.2022 ROKU

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 listopada 2021 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2021r. poz. 2285). Do klasyfikacji wprowadzono ponad 270 zmian, w tym m.in.: wprowadzono 90 nowych zawodów tzw. „rynkowych” oraz 47 nowych zawodów z klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego; które nie występują obecnie w KZiS; zmieniono nazwy 11 zawodów rynkowych; usunięto symbol „s” z 32-ch zawodów występujących w KZiS; oznaczono symbolem „s” 4 zawody usytuowane w KZiS; dokonano zmiany nazwy grupy średniej (233) i grupy elementarnej (2330). Rozporządzenie obowiązuje od 1 stycznia 2022 roku. Nowa klasyfikacja liczy 2543 zawody/specjalności.

ZAWODY RYNKOWE

Wprowadzono 90 nowych zawodów rynkowych, które pojawiły się na rynku pracy, a nie mają swoich odpowiedników:

1. 122107 Kierownik domu aukcyjnego
2. 132409 Kierownik do spraw handlu zagranicznego
3. 132410 Kierownik do spraw optymalizacji zasobów
4. 132411 Kierownik do spraw transportu rurociągowego
5. 132412 Kierownik do spraw zarządzania flotą samochodową
6. 134915 Kierownik wydawnictwa
7. 134916 Prezes / dyrektor sądu
8. 142006 Kierownik sieci sklepów
9. 143102 Kierownik obiektu sportowego
10. 143103 Kierownik ogrodu zoologicznego
11. 143104 Kierownik zakładu bukmacherskiego / kolektury / loterii
12. 143912 Kierownik salonu odnowy biologicznej
13. 143913 Kierownik salonu pielęgnacji urody

14. 211407 Paleontolog
15. 213101 Botanik
16. 213110 Fizjolog
17. 214413 Inżynier chłodnictwa i klimatyzacji
18. 214504 Inżynier dekontaminacji – skażenia promieniotwórcze
19. 214505 Inżynier postępowania z odpadami promieniotwórczymi
20. 214507 Inżynier papiernictwa
31. 242117 Specjalista do spraw zarządzania
32. 242230 Specjalista do spraw bezpieczeństwa wewnętrznego
33. 242231 Specjalista do spraw cudzoziemców
34. 242232 Specjalista do spraw obsługi projektów i programów
35. 243110 Specjalista do spraw mediów społecznościowych
36. 243308 Specjalista do spraw handlu zagranicznego
37. 251104 Analityk doświadczenia użytkowników (user experience analyst)
38. 251105 Specjalista do spraw integracji technologii informatycznych
39. 251203 Specjalista do spraw technologii blockchain
40. 251403 Projektant interfejsu użytkownika
41. 251404 Specjalista do spraw jakości oprogramowania
42. 251906 Inżynier Internetu rzeczy
43. 251907 Specjalista do spraw chmury obliczeniowej (cloud computing)
44. 251908 Specjalista do spraw rozwoju sztucznej inteligencji
45. 251909 Specjalista do spraw uczenia maszynowego
46. 251910 Specjalista do spraw wirtualnej rzeczywistości
47. 251911 Specjalista do spraw informatyki przemysłowej
48. 252904 Specjalista do spraw informatyki śledczej
49. 261911 Analityk kryminalny
50. 263410 Grafolog
51. 263511 Specjalista do spraw ochrony praw dziecka i rodziny
52. 264208 Redaktor naczelny
53. 264311 Tłumacz przysięgły
54. 265411 Producent muzyczny
55. 311607 Technik postępowania ze źródłami promieniotwórczymi
56. 311902 Monter urządzeń medycznych
57. 312211 Mistrz produkcji w przemyśle odzieżowym
58. 313905 Operator drukarek 3D
59. 314104 Laborant w hodowli zwierząt
60. 334102 Kierownik kancelarii tajnej
61. 335104 Funkcjonariusz Służby Celno - Skarbowej
62. 335506 Policjant służby kontrterrorystycznej
63. 3355067 Policjant służby spraw wewnętrznych
64. 335508 Policjant służby śledczej
65. 335906 Rzecznik praw konsumenta
66. 343919 Technik teatralny
67. 351205 Tester gier komputerowych
68. 351206 Pracownik wsparcia informatycznego (help desk)
69. 411001 Pracownik kancelarii tajnej
70. 422302 Operator numerów alarmowych
71. 512002 Pizzer
72. 516305 Pracownik cmentarza

73. 516409 Fizjoterapeuta koni
74. 516410 Pracownik do spraw ochrony zwierząt
75. 516411 Pracownik schroniska dla zwierząt
76. 711104 Robotnik budowlany
77. 711905 Monter ogrodzeń
78. 722317 Operator maszyn do produkcji wyrobów z metalu
79. 741121 Monter instalacji fotowoltaicznych
80. 742119 Serwisant urządzeń biurowych
81. 751109 Wędzarcz
82. 754903 Pracownik produkcji
83. 811113 Operator systemów odwadniających
84. 811303 Operator tarczy drążącej TBM (tunnel boring machine)
85. 812121 Operator maszyn i urządzeń hutniczych
86. 818904 Operator maszyn i urządzeń w przemyśle przetwórczym
87. 832206 Kierowca pojazdu uprzywilejowanego
88. 932919 Asystent fryzjera
89. 932921 Pomocnik elektromontera
90. 962908 Pracownik parku rozrywki

Zmieniono usytuowanie w innej grupie elementarnej dwóch zawodów:

- ✓ Kontroler jakości połączeń spawalniczych został przeniesiony z grupy 311902 do grupy 3115
- ✓ Charakteryzator został przeniesiony z grupy 514201 do grupy 3439

Wykreślono z KZiS trzy zawody i specjalności niefunkcjonujące na rynku pracy:

- ✓ 234202 Wychowawca małego dziecka
- ✓ 242306 Lider klubu pracy
- ✓ 413101 Maszynistka

Zmieniono nazwy 11 zawodów rynkowych:

- ✓ 222221 Pielęgniarka-specjalista pielęgniarstwa zachowawczego na: Pielęgniarka-specjalista pielęgniarstwa zachowawczego /internistycznego
- ✓ 241310 Specjalista zarządzania ryzykiem (underwriter) na: Specjalista do spraw analizy ryzyka ubezpieczeniowego (underwriter)
- ✓ 252902 Specjalista bezpieczeństwa systemów telekomunikacyjnych na: Specjalista do spraw cyberbezpieczeństwa
- ✓ 261907 Radca Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa na: Radca Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej
- ✓ 411003 Pracownik kancelaryjny na: Pracownik biurowy
- ✓ 514103 Fryzjer męski na: Fryzjer męski (Barber)
- ✓ 751102 Jelcjarz na: Pracownik rozbiórki zwierząt
- ✓ 541301 Funkcjonariusz Biura Ochrony Rządu na: Funkcjonariusz Służby Ochrony Państwa
- ✓ 911207 Sprzątaczk biurowa na: Sprzątaczk
- ✓ 932911 Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym na: Pomocniczy robotnik przemysłowy

- ✓ 933401 Pracownik rozkładający towar na półkach na: 933401 Pracownik obsługi sklepu

ZAWODY SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO

Wprowadzono 47 nowych zawodów z klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które nie występowały w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności:

1. 311216 Technik budowy dróg (S)
2. 311216 Technik dróg kolejowych i obiektów inżynierskich (S)
2. 311218 Technik inżynierii sanitarnej (S)
3. 311219 Technik robót wykończeniowych w budownictwie (S)
4. 311220 Technik budownictwa kolejowego (S)
5. 311221 Technik dekarstwa (S)
6. 311413 Technik robotyk (S)
7. 311516 Technik spawalnictwa (S)
8. 311518 Technik pojazdów kolejowych (S)
9. 311708 Technik przemysłu metalurgicznego (S)
11. 311709 Technik podziemnej eksploatacji kopalin innych niż węgiel kamienny (S)
12. 311942 Technik budowy jednostek pływających (S)
13. 311943 Technik grafiki i poligrafii cyfrowej (S)
14. 311944 Technik ceramik (S)
15. 311945 Technik budowy i strojenia fortepianów i pianin (S)
16. 311946 Technik stylisty (S)
17. 333907 Technik reklamy (S)
18. 343105 Technik fotografii i multimedii (S)
19. 351406 Technik programista (S)
20. 352123 Technik realizacji nagrań (S)
21. 352124 Technik realizacji nagłośnień (S)
22. 422104 Technik organizacji turystyki (S)
23. 432106 Magazynier logistyki (S)
24. 513102 Technik usług kelnerskich (S)
25. 515205 Technik turystyki na obszarach wiejskich (S)
26. 711505 Monter jachtów i łodzi (S)
27. 712618 Monter sieci i instalacji sanitarnych (S)
28. 721406 Monter kadłubów i jednostek pływających (S)
29. 723318 Mechanik pojazdów kolejowych (S)
30. 731107 Automatyk (S)
31. 732209 Drukarz fleksograficzny (S)
32. 732210 Drukarz offsetowy (S)
33. 732305 Operator procesów introligatorskich (S)
34. 742117 Elektronik (S)
35. 742118 Mechatronik (S)
36. 751108 Przetwórcza mięsa (S)
37. 811112 Górnik podziemnej eksploatacji kopalin innych niż węgiel kamienny (S)
38. 811205 Operator maszyn i urządzeń przerobczych (S)
39. 812122 Operator maszyn i urządzeń przemysłu metalurgicznego (S)
40. 834209 Operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych (S)
41. 932915 Pracownik pomocniczy krawca (S)
42. 932916 Pracownik pomocniczy mechanika (S)

43. 932917 Pracownik pomocniczy ślusarza (S)
44. 932918 Pracownik pomocniczy stolarza (S)
45. 932920 Pracownik pomocniczy fryzjera (S)
46. 941203 Pracownik pomocniczy gastronomii (S)
47. 962907 Pracownik obsługi hotelowej (S)

Oznaczono symbolem „s” 4 zawody usytuowane w KZiS jako zawody rynkowe:

1. 323014 Podolog (S)
2. 712906 Monter stolarki budowlanej (S)
3. 713203 Lakiernik samochodowy (S)
4. 731609 Zdobnik ceramiki (S) (obecnie zaczęły funkcjonować w systemie szkolnictwa branżowego)

Usunięto symbol „s” z 32-ch zawodów występujących w KZiS z 2014 roku:

1. 311206 Technik drogownictwa
2. 311207 Technik dróg i mostów kolejowych
3. 311209 Technik urządzeń sanitarnych
4. 311512 Technik mechanizacji rolnictwa
5. 311704 Technik hutnik
6. 311910 Technik budownictwa okrętowego
7. 311911 Technik cyfrowych procesów graficznych
8. 311921 Technik technologii ceramicznej
9. 311924 Technik technologii odzieży
10. 311934 Technik budowy fortepianów i pianin
11. 333906 Technik organizacji reklamy
12. 343104 Fototechnik
13. 343301 Bibliotekarz
14. 343901 Animator kultury
15. 352120 Technik realizacji dźwięku
16. 352122 Technik realizacji nagrań i nagłośnień
17. 422103 Technik obsługi turystycznej
18. 515203 Technik turystyki wiejskiej
19. 711504 Szkutnik
20. 712616 Monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych
21. 713201 Lakiernik
22. 721303 Blacharz izolacji przemysłowych
23. 721402 Monter kadłubów okrętowych
24. 731102 Mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych
25. 732201 Drukarz
26. 732301 Introligator
27. 742102 Monter-elektronik
28. 742114 Monter mechatronik
29. 751107 Wędliniarz
30. 812105 Operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej
31. 812106 Operator maszyn i urządzeń metalurgicznych
32. 834201 Mechanik maszyn i urządzeń drogowych

Zmieniono nazwę grupy średniej (233) i grupy elementarnej (2330):

- ✓ Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego) na: Nauczyciele szkół ponadpodstawowych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)

C. ZMIANY W KLASYFIKACJI ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI NA PODSTAWIE ROZPORZĄDZENIA MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ Z DNIA 15 KWIETNIA 2022 ROKU Z MOCĄ OD 1 STYCZNIA 2022 ROKU

- 1) Po grupie „7113 Robotnicy obróbki kamienia” oraz usytuowanych w niej pozycjach „711301 Kamieniarz^S” oraz „711390 Pozostali robotnicy obróbki kamienia” dodaje się symbole cyfrowe i nazwy zawodów w brzmieniu:
„7114 Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni
711401 Betoniarz
711402 Betoniarz-zbrojarz^S
711403 Palowniczy
711404 Zbrojarz
711490 Pozostali betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni”.

D. ZMIANY W KLASYFIKACJI ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI OBOWIĄZUJĄCE OD 01.01.2023 roku

W rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2018r. poz. 227 oraz z 2021r. poz. 2285) w załączniku do rozporządzenia w części „Struktura klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy” wprowadza się następujące zmiany:

- 1) symbol cyfrowy i nazwa zawodu „311217 Technik dróg kolejowych i obiektów inżynierskich^S” otrzymuje brzmienie:
„311217 Technik dróg kolejowych i obiektów inżynierskich”
- 2) po symbolu cyfrowym i nazwie zawodu „311221 Technik dekarstwa^S” dodaje się symbole cyfrowe i nazwy zawodów w brzmieniu:
„311222 Technik montażu i automatyki stolarki budowlanej^S
311223 Technik obsługi przemysłu targowo-wystawienniczego^S”
- 3) po symbolu cyfrowym i nazwie zawodu „311607 Technik postępowania ze źródłami promieniotwórczymi” dodaje się symbol cyfrowy i nazwę zawodu w brzmieniu:
„311608 Technik izolacji przemysłowych^S”
- 4) symbol cyfrowy i nazwa zawodu „311704 Technik hutnik^S” otrzymuje brzmienie:
„311704 Technik hutnik”
- 5) symbol cyfrowy i nazwa zawodu „311934 Technik budowy fortepianów i pianin^S” otrzymuje brzmienie:
„311934 Technik budowy fortepianów i pianin”
- 6) po symbolu cyfrowym i nazwie zawodu „311946 Technik stylisty^S” dodaje się symbol cyfrowy i nazwę zawodu w brzmieniu:
„311947 Technik przemysłu jachtowego^S”

- 7) po symbolu cyfrowym i nazwie zawodu „315105 Technik mechanik okrętowy^S” dodaje się symbol cyfrowy i nazwę zawodu w brzmieniu:
„315106 Technik elektroautomatyk okrętowy^S”
- 8) symbol cyfrowy i nazwa zawodu „333906 Technik organizacji reklamy^S” otrzymuje brzmienie:
„333906 Technik organizacji reklamy”
- 9) symbol cyfrowy i nazwa zawodu „352120 Technik realizacji dźwięku^S” otrzymuje brzmienie:
„352120 Technik realizacji dźwięku”
- 10) symbol cyfrowy i nazwa zawodu „352122 Technik realizacji nagrań i nagłośnień^S” otrzymuje brzmienie:
„352122 Technik realizacji nagrań i nagłośnień”
- 11) symbol cyfrowy i nazwa zawodu „422103 Technik obsługi turystycznej^S” otrzymuje brzmienie:
„422103 Technik obsługi turystycznej”
- 12) symbol cyfrowy i nazwa zawodu „515203 Technik turystyki wiejskiej^S” otrzymuje brzmienie:
„515203 Technik turystyki wiejskiej”
- 13) po symbolu cyfrowym i nazwie zawodu „711905 Monter ogrodzeń” dodaje się symbol cyfrowy i nazwę zawodu w brzmieniu:
„711906 Monter konstrukcji targowo-wystawienniczych^S”
- 14) symbol cyfrowy i nazwa zawodu „751109 Wędzarcz^S” otrzymuje brzmienie:
„751109 Wędzarcz”.

E. ZINTEGROWANY SYSTEM KWALIFIKACJI (ZSK)

22 grudnia 2015 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Weszła ona w życie 15 stycznia 2016 roku. W lipcu 2016 roku zaczął funkcjonować portal internetowy ZSK i od tego momentu rozpoczęło się stopniowe uruchamianie systemu. Ustawa o ZSK wprowadziła pewien porządek w obszarze polskich kwalifikacji. Ustawa wprowadziła jednolitą terminologię. Określone zostały wspólne zasady, wymogi i standardy dla wszystkich włączanych do ZSK kwalifikacji. Szczególnie ważne było ustalenie wspólnych zasad dotyczących nadawania kwalifikacji i zapewniania ich jakości.

Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK) to wprowadzony ustawą zbiór zasad, standardów, nowych funkcji i ról oraz procedur regulujących sposób działania różnych podmiotów (osób i instytucji) związanych z nadawaniem kwalifikacji oraz zapewnianiem ich jakości.

ZSK opisuje, porządkuje i gromadzi kwalifikacje w jednym publicznym rejestrze – Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji. Wprowadza jednolite standardy sprawdzania i porównywania kompetencji, dzięki czemu wydawane certyfikaty będą cenionym, wiarygodnym i akceptowanym przez pracodawców potwierdzeniem uzyskanych kwalifikacji. Kwalifikacje ZSK to wiarygodne potwierdzenie umiejętności. Zintegrowany system kwalifikacji jest ważnym narzędziem polityki na rzecz uczenia się przez całe życie.

Kwalifikacje to nie tylko świadectwo szkolne czy dyplom magistra. Wiedzę i umiejętności zdobywamy przez całe życie w różnych miejscach: w szkole, na uczelni, w pracy, na kursach, w sytuacjach codziennych czy ucząc się samodzielnie w domu. Możemy więc mieć kompetencje ważne dla pracodawcy, ale trudno nam to udowodnić, ponieważ nie mamy certyfikatu, który by je potwierdził.

Zintegrowany system obejmuje trzy rodzaje kwalifikacji:

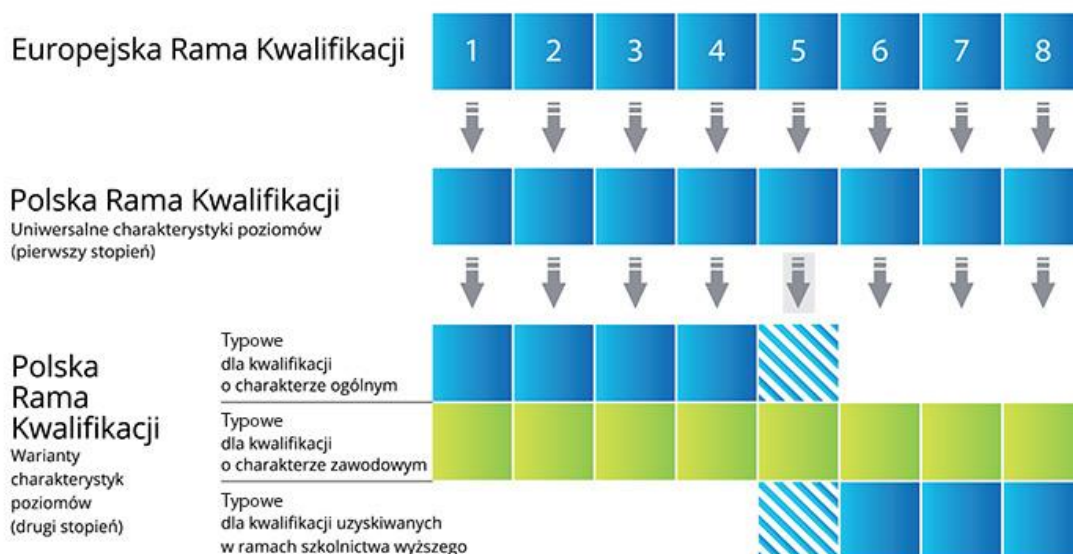
- Kwalifikacje w oświacie oraz w szkolnictwie wyższym - nadawane na podstawie ustaw regulujących działania systemu oświaty oraz systemu szkolnictwa wyższego. Będą to kwalifikacje pełne oraz kwalifikacje cząstkowe (kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnych). Ten rodzaj kwalifikacji jest włączony do ZSK z mocy ustawy;
- Kwalifikacje „uregulowane”, które są nadawane na podstawie innych przepisów prawa (poza formalną edukacją). Są to wyłącznie kwalifikacje cząstkowe. Ustawa nałożyła na wszystkich ministrów obowiązek dokonania przeglądu kwalifikacji uregulowanych należących do ich działów administracji rządowej, w celu ustalenia, które z nich powinny być włączone do zintegrowanego systemu;
- Kwalifikacje „rynkowe” nadawane bez podstawy w przepisach powszechnie obowiązującego prawa. Są to również wyłącznie kwalifikacje cząstkowe.

O włączeniu do ZSK kwalifikacji uregulowanych oraz kwalifikacji rynkowych należących do określonego działu administracji rządowej decyduje minister odpowiedzialny za dany dział.

F. POLSKA RAMA KWALIFIKACJI (PRK)

Polska Rama Kwalifikacji (PRK) podobnie jak Europejska Rama Kwalifikacji to ośmiopoziomowa ramowa struktura, która wskazuje, jak powinny być opisywane kwalifikacje. Każdy poziom jest zdefiniowany za pomocą ogólnych stwierdzeń charakteryzujących wymagania w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które muszą spełniać osoby posiadające kwalifikacje danego poziomu. Unikatowym rozwiązaniem zastosowanym w Polsce jest wprowadzenie, obok charakterystyk pierwszego stopnia (uniwersalnych), charakterystyk drugiego stopnia (szczegółowych). Charakterystyki uniwersalne i szczegółowe stanowią spójną całość. Należy czytać je łącznie, by w pełni zrozumieć specyfikę poszczególnych poziomów.

Struktura PRK:

Polska Rama Kwalifikacji obejmuje:

- uniwersalne charakterystyki (1-8),
- szczegółowe charakterystyki (stanowiące uszczegółowienie charakterystyk uniwersalnych), podzielone na:
 - kwalifikacje o charakterze ogólnym (1–4),
 - kwalifikacje o charakterze zawodowym (1-8),
 - kwalifikacje uzyskiwane po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 (5),
 - kwalifikacje uzyskiwane w ramach szkolnictwa wyższego (6–8).

Więcej informacji o Polskiej Ramie Kwalifikacji:

[Podstrona Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji dotycząca Polskiej Ramy Kwalifikacji](#)

[Publikacja Instytutu Badań Edukacyjnych dotycząca Polskiej Ramy Kwalifikacji](#)

[Publikacja Instytutu Badań Edukacyjnych Poradnik użytkownika Polskiej Ramy Kwalifikacji](#)

G. ZINTEGROWANY REJESTR KWALIFIKACJI (ZRK)

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK) jest rejestrem publicznym, który gromadzi informacje o wszystkich kwalifikacjach włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji niezależnie od innych istniejących w Polsce rejestrów i spisów tworzonych na potrzeby poszczególnych resortów, branż, środowisk i instytucji. Rejestr powstał w 2016 roku na mocy ustawy z dnia 22 grudnia 2015 roku o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji i jest jednym z głównych elementów systemu. Z ZRK można dowiedzieć się, jakie konkretne wymagania trzeba spełnić, żeby uzyskać daną kwalifikację, oraz jakie instytucje mają uprawnienia do ich nadawania. W rejestrze ujęte są tzw. kwalifikacje pełne, tj. te które nadawane są wyłącznie w systemach oświaty i szkolnictwa wyższego, a także częściowe, w skład których wchodzi kwalifikacje ze szkolnictwa zawodowego, nadawane po ukończeniu studiów podyplomowych, uregulowane, rynkowe oraz rynkowe w rzemiośle. ZRK pełni także funkcję łącznika dla instytucji, które współpracują w ramach ZSK. Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji prowadzony jest przez Instytut Badań Edukacyjnych.

Dzięki ZRK można:

- przeglądać kwalifikacje włączone do ZSK i wyszukiwać instytucje, które nadają daną kwalifikację - bez konieczności rejestrowania się w ZRK;
- wnioskować o włączenie do ZSK nowej kwalifikacji rynkowej;
- wnioskować o nadanie swojej instytucji uprawnień do certyfikowania kwalifikacji;
- wnioskować o wpis na listę podmiotów pełniących funkcję zewnętrznego zapewnienia jakości;
- śledzić w kalendarzu terminy warsztatów i seminariów poświęconych ZRK.

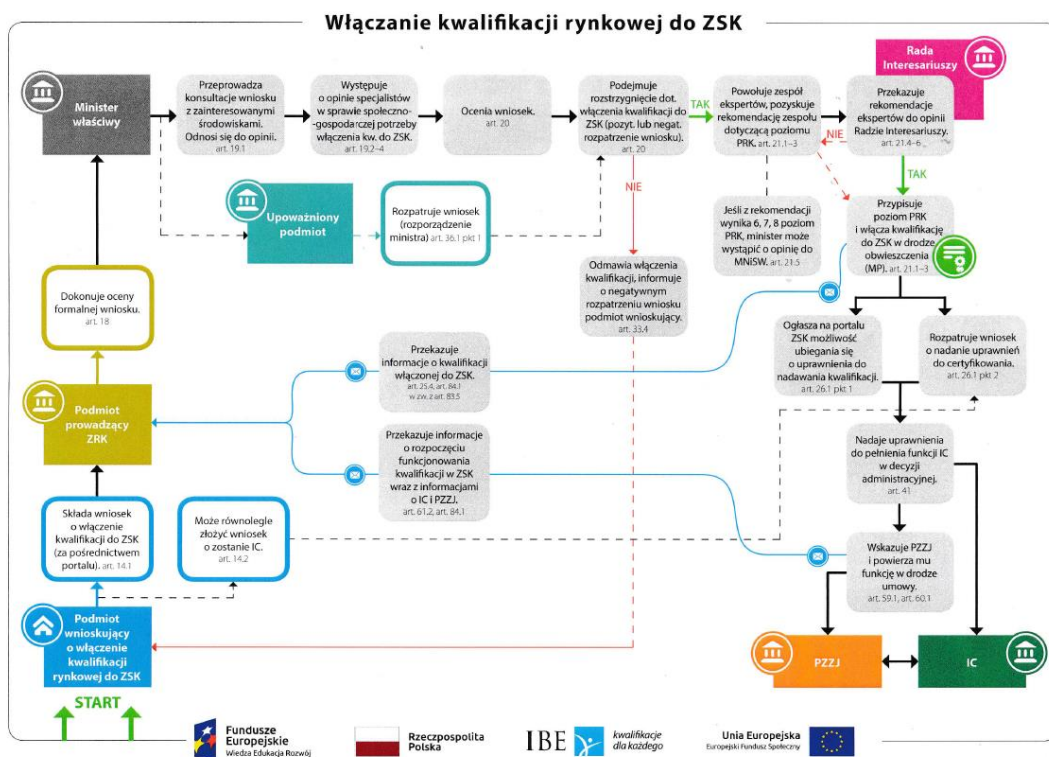
Każda kwalifikacja włączona do systemu musi być opisana w sposób określony w ustawie o ZSK i mieć przypisany jeden z ośmiu poziomów opisanych w polskiej ramie (poziomów PRK). Wszystkie kwalifikacje włączone do systemu są wpisywane do jednego publicznie dostępnego rejestru (ZRK).

Jeżeli będziemy się starali o stanowisko za granicą, mamy większe szanse je zdobyć z certyfikatem z oznaczeniem poziomu PRK, ponieważ PRK można odnieść do innych ram

krajów europejskich. Już teraz wszystkie świadectwa szkolne i dyplomy uczelni wyższych mają specjalne oznaczenie Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kwalifikacje włączone do ZSK mogą być nadawane przez instytucje do tego uprawnione w odpowiednich przepisach prawa. Kwalifikację włączoną do ZSK nadaje się na podstawie pozytywnego wyniku sprawdzenia, czy osoba ubiegająca się o daną kwalifikację rzeczywiście osiągnęła wymagane efekty uczenia się.

Włączanie kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) odbywa się w różny sposób – zależy od tego, jakiego rodzaju jest dana kwalifikacja oraz na jakiej podstawie prawnej i przez kogo jest nadawana.

Więcej informacji dotyczących ZRK można znaleźć w publikacjach:

- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji w zarysie [[pobierz](#)]
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji w praktyce [[pobierz](#)]

H. ŹRÓDŁA INFORMACJI

Odnosiniki do klasyfikacji i kluczy powiązań obowiązujące od 1 stycznia 2022 roku:

- ✓ Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy z 2021 r. – stanowiąca załącznik do rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 13 listopada 2021 r. w sprawie zmiany klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2021 r. poz. 2285) – wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 roku
- ✓ Alfabetyczny indeks zawodów i specjalności klasyfikacji z 2021 r. – wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 roku
- ✓ Układ strukturalny klasyfikacji z 2021 r. - grupy zawodów - wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 roku
- ✓ Klucz powiązań między Klasyfikacją zawodów i specjalności z 2018 r. i 2021 – wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 roku
- ✓ Klucz powiązań między Klasyfikacją zawodów i specjalności z 2021 r. a Międzynarodowym standardem kwalifikacyjnym ISCO-08 – wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 roku
- ✓ Zawody szkolnictwa branżowego ujęte w Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy z 2021 r. i wyodrębnione w nich kwalifikacje zawodowe - wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 roku

Linki do klasyfikacji:

- ✓ <http://psz.praca.gov.pl/-/913724-klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci>
- ✓ <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- ✓ <http://gorlice.praca.gov.pl/documents/1717580/2279482/Informacje%20o%20zawodach%20i%20specjalno%C5%9Bciach/09b88864-0ca6-4eec-bd26-65b2e2a5d701?t=1455275125858>

Źródła informacji o zawodach:

- ✓ www.psz.praca.gov.pl - strona internetowa urzędu pracy, na której można uzyskać informacje o lokalnym i krajowym rynku pracy np. o zawodach nadwyżkowych, a więc takich na które nie ma zapotrzebowania lub deficytowych, czyli takich, na które jest zapotrzebowanie.
- ✓ <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/infodoradca> - strona zawierająca przede wszystkim: opis zawodu, opis kompetencji zawodowych, odniesienie do sytuacji zawodu na rynku pracy i możliwości doskonalenia zawodowego, a także możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.
Opisy zawodów powstają w ramach projektu „Rozwijanie, uzupełnienie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnienie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+”.
- ✓ www.perspektywy3d.pl - strona, na której znajdziemy filmy o 194 zawodach szkolnictwa zawodowego oraz galerię zawodów podającą informacje o zawodzie, zakresie zadań i czynności wykonywanych w danym zawodzie, kwalifikacjach oraz przynależności do grupy zawodowej.

Źródła informacji o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji:

- ✓ www.kwalifikacje.gov.pl
- ✓ www.kwalifikacje.edu.pl

Opracował: Doradca Zawodowy - Wioletta Gubała